

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Motiivit projektiluontoisen vapaaehtoistyön taustalla

Tuntuma Indiefestivaali

Haataja Joonas Miika Samuel

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 4/2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Joonas Haataja	Sivumäärä 36 ja 2 liitesivua
Työn nimi Motiivit projektiluontoisen vapaaehtoistyön taustalla	
Ohjaava opettaja Kai Lehtonen, Tuomo Ylipartanen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Alakulttuuri Noste ry, Gusanos ry	
Tiivistelmä <p>Opinnäytteessä tutkitaan vapaaehtoistyöntekijöiden motiiveja projektiluontoisessa toiminnassa. Tarkoituksena on ymmärtää tekijöitä, jotka vaikuttavat vapaaehtoisuuteen ja motivaatioon tehdä sitä. Tutkimuksen tulosten avulla voidaan kehittää ruohonjuuritason yhdistyksen toimintaa ja parantaa vapaaehtoisten rekrytointimallia. Tuloksia tullaan käyttämään molempien tilaajayhdistysten toiminnan kehittämiseen ja vapaaehtoisten rekrytointiin Tuntuma Indiefestivaaleille kesällä 2010. Tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista tutkimusta ja se on toteutettu sähköpostikyselynä syksyinä 2007 ja 2008. Tutkimusaineisto koostuu 2007 ja 2008 järjestettyjen Tuntuma Indiefestivaalien vapaaehtoisten palautteesta.</p> <p>Tutkimusaineistoa ei oltu alun perin kerätty tätä tutkimusta varten, mutta koska sen aineisto ja tulokset palvelevat tämän tutkimuksen tarkoitusta, olen hyödyntänyt niitä siltä osin, miten ne ovat tähän tutkimukseen sopineet ja tämän tutkimuksen ongelmaa selittäneet.</p> <p>Työssä käsitellään vapaaehtoisuuden käsitettä, historiaa ja sen eri muotoja sekä perehdytään motivaation käsitteeseen käytännön ja psykologian tasolla. Tutkimus esittelee myös molemmat yhdistykset ja lyhyesti heidän toimintansa.</p> <p>Mukana on myös esittely Tuntuma Indiefestivaalista ja sen vaiheista ja kehityksestä. Lukijan on hyvä tutkimuksen kannalta ymmärtää ympäristö, jossa aineisto on kerätty, ja siinä vallitsevat arvot. Tarkoituksena on ymmärtää miksi vapaaehtoistyötä tehdään ja mitä eri motivaattoreita tulee ottaa huomioon vapaaehtoisia rekrytoitaessa. Vapaaehtoisuuden motivaatiota käsitellään ja tutkitaan ottaen huomioon niin ympäristöstä saatavat kuin yksilöstä lähtevät motivaatiotekijät.</p> <p>Tuloksissa käy ilmi, että immateriaaliset motivaattorit koetaan tärkeiksi toiminnan kannalta mutta ratkaisevasti motivaatioon negatiivisesti vaikuttavat tekijät ovat materiaalisia</p>	
Asiasanat: Vapaaehtoistyö, kolmas sektori, järjestötoiminta, motivaatio	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Civic activities and youthwork

ABSTRACT

Author Joonas Haataja	Number of Pages 38
Title Motives behind projectvolunteering	
Supervisor Kai Lehtonen, Tuomo Ylipartanen	
Subscriber and/or Mentor Alakulttuuri Noste NGO, Gusanos NGO	
Abstract <p>This research is about motives behind project-oriented volunteering. Aim is to understand the factors which have effect on volunteering and motivation behind taking part. Results of the research can be used for improving the operation and recruiting of the volunteers in a grass-root NGO (non-governmental organisation) Results are being studied by both subscribers and goal is to improve recruiting of the volunteers for Tuntuma Indiefestival 2010</p> <p>Method used in this research is qualitative and it has been carried out by sending a feedback form through e-mail during the fall of 2007 and 2008. Material of this research consists of the feedback from the volunteers who took part in Tuntuma Indiefestivals in 2007 and 2008.</p> <p>Feedback was not originally gathered for this research but since the material and it's results serve the aim of this research so well, i've decided to take advantage for the parts which answer to the questions asked in this research.</p> <p>In this reasearch i analyse the concept of volunteering, history and it's different forms i also get acquainted in concept of motivation in practice and also in psychological levels.</p> <p>Before the actual research part i introduce both NGO's and their practice shortly. I also introduce Tuntuma Indiefestival and it's phases from day one to this day because it is important for the reader to understand the environment where the feedback comes from.</p> <p>Main point is to understand why people volunteer and what motivational factors come from inside the person and what factors are created by the environment and what are the factors behind these motivations.</p> <p>I divided the motivational factors in two, there are material factors which can be measured in money and immaterial factors which are more abstract and can't be measured in money</p> <p>Results tell that immaterial motivationfactors are important for taking part and taking action but material motivationfactors have more influnece on negative factors.</p>	
Keywords Volunteer work, non-governmental organisations, motivation	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 VAPAAEHTOISTYÖ	9
2.1 Vapaaehtoistyön juuret suomalaisessa yhteiskunnassa	9
2.2 Vapaaehtoistyön käsite	10
2.3 Vapaaehtoisuuden muodot	11
3 MOTIVAATIO	14
3.1 Mitä on motivaatio?	14
3.2 Push – Pull-dikotomia	
3.3 Motivaation käsitteitä	15
3.4 Motiivit vapaaehtoisuudessa	16
3.5 Nuori vapaaehtoinen suomalaisessa vapaaehtoiskuvassa	17
4 TUTKIMUSKYSYMYS	19
4.1 Tutkimuksen tarkoitus	19
4.2 Tutkimuksen toteuttaminen	21
4.3 Vapaaehtoisten motivointi Tuntuma Indiefestivaaleilla	21
5 AINEISTON HANKINTAMENETELMÄT JA YMPÄRISTÖ	22
5.1 Sähköpostihaastattelu	22
5.2 Tuntuma Indiefestivaalin synty ja sen kehitys	22
5.3 Tuntuma Indiefestivaalin rekrytointi	25
5.4 Kohderyhmä	27
6 TUTKIMUS	28
6.1 Tutkimusaineisto	28
6.2 Tutkimuksen suorittaminen	28
6.3 Tutkimustulokset	29
6.3.1 Materiaaliset motivaattorit	30
6.3.2 Immateriaaliset motivaattorit	30
6.4 Tutkimuksen luotettavuus	31
6.5 Tutkimustulosten pohdinta	32
LOPPUPOHDINTA	34
LÄHTEET	35
LIITTEET	37
Liite 1 Kysymyslomake 2007	37
Liite 2 Kysymyslomake 2008	38

1 JOHDANTO

Kiinnostuin itse vapaaehtoistyöstä seurakunnan Saapastoiminnan kautta 2003. Ympäristö ja henki olivat ainutlaatuisia ja saapaslaisten keskuudessa tunsin itsensä tärkeäksi mutta myös epäitsekäksi yhteiskuntaan osallistuvaksi yksilöksi. Tunsin tekevänsä tärkeää työtä auttamalla ihmisiä. Tunne oli ennen kokematon.

Vapaaehtoistyöstä tuli itselle hyvä mieli ja puuha oli mielekästä. Uudet sosiaaliset kontaktit kiinnostivat ja töihin oli aina mielekästä mennä. Kaikkein tärkein seikka oli ympäristö ja ihmiset, jotka toimivat Saappaassa, ilman heitä kiinnostus olisi loppunut äkkiä. On totta, että vapaaehtoistoimintaan on vaikea lähteä yksin mukaan, koska yleensä ryhmät ovat hyvin yhteen hitsautuneita ja koska voidaan kokea vaikeaksi mennä uuteen porukkaan, jolla on omat tutut toimintatavat. Itse menin mukaan kaverin kanssa, mutta koin ja näin, että ryhmään yksin tulevan oli myös helppo sopeutua ympäristöön. Vapaaehtoistyön vetäjät ovat vastuussa ympäristöstä ja heidän tulee ymmärtää mukaan tulijan tarpeet ja motiivit. Aivan kuten tulijan tulee ymmärtää vapaaehtoistyön vetäjien motiivit. Vapaaehtoistyötä voidaan tehdä lukuisilla eri motiiveilla ja näiden motiivien ymmärtäminen on ensiarvoisen tärkeää, jos aikoo suuntautua järjestö- ja yhdistyskentälle, jossa hyvin usein tekeminen ja kehittäminen pohjautuu vapaaehtoistyöhön. Usein kysytään, miksi teet työtä ilmaiseksi ja tuota kysymystä jäinkin monesti miettimään. Voisikin sanoa, että pohjaidea ja aihe opinnäytteeseeni on kytenyt takaraivossa jo vuosia. Vapaaehtoistyö voi olla harrastus, josta tulee itselle hyvä olo. Itse en muulla motiivilla voisi kai vapaaehtoistyötä tehdäkään. Motiiveja on silti monia ja niitä tässä opinnäytetyössä kartoitan.

Nuorisotyö on suuri osa koulutustamme ja jokainen työllistytävä yhteisöpedagogi tulee toimimaan nuorten kanssa jollain tasolla. Opiskelijoiden keskuudessa olen havainnut negatiivista suhtautumista nuorisotilalla työskentelyyn ja onpa sitä jopa sanottu meidän alamme ”siivoushommiksi”. Tämä asenne koulussamme kertoo siitä, että pahimmassa tapauksessa yhteisöpedagogi valmistuu työhön, jossa nuoret ovat hänen ulottumattomissaan, vaikka he ovat työmme kannalta olennaisin ryhmä, jonka kanssa tulemme työskentelemään. Havaitessani tämän aloin miettimään, miten minä

työntekijänä ja yhteisöpedagogina tavoitan nuoria tulevaisuudessa. Olen kiinnostunut vapaaehtoistoiminnasta ja siihen aion myös suuntautua tulevalla urallani. Jotta tämä on mahdollista, tulee minun ymmärtää nuorten arvomaailmaa ja periaatteita niin, että olisin valmis työskentelemään heidän kanssaan vapaaehtoistyön ympäristössä.

Yksilökeskeiset arvot kasvavat kokoajan ja sitä myötä myös haasteet yhteisöllisyyden luomiseen. Tästä päästään ongelmaan, joka on useammallakin yhteisöpedagogilla edessä. Opinnäytteeni tarkoitus on avata näkökulmia siihen, miten nuoria saadaan osallistumaan ja toimimaan yhdessä projektiluontoisen tai jopa pidempikestoisen toiminnan kautta ja ennen kaikkea antaa näkökulmia, mitkä ovat motiivit, jotka vaikuttavat taustalla. Nuoren projektiin mukaan tulemiseen on useita syitä. Tämä tutkimus kartoittaa niitä tekijöitä joita projektin järjestäjän tulee ottaa huomioon, jos aikoo käyttää vapaaehtoistyövoimaa.

Monesti olen todistanut että vapaaehtoinen on vain ilmaista työvoimaa, joka toteuttaa kaavaa jolla tapahtuma järjestetään. Uutena näkökulmana tähän on nuoren mahdollisuus vaikuttaa ja pohtia kyselyyn annettavan palautteen perusteella mitkä seikat ovat vaikuttaneet vapaaehtoistyön motivaatioon ja esimerkiksi, että tuleeko henkilö jatkossakin toimimaan ko. yhdistyksen hyväksi vapaaehtoistyötä tekemällä.

Peilaan luonnollisesti maailmaa omien kokemuksieni kautta ja mielestäni yhdistystoiminta voi parhaimmillaan olla erinomainen ympäristö kehittämään nuoren arvopohjaa ja sosiaalisia taitoja.

Tämän päivän nuorella on loputon määrä mahdollisuuksia, joihin suunnata tarmonsaa ja kiinnostuksensa. Nuorisokulttuurit ovat pirstaloituneet ja levinneet pieniksi alaryhmiksi. Tätä kautta nuorten yhteisöllisyys on vähentynyt.

Olen 25-vuotias ja huomaan jo nyt suuria eroja nuorissa ja heidän arvoissaan verrattuna vaikka itseeni. Eräs tapa havainnollistaa tätä on puhua nuorista, jotka muistavat aikaa ennen kännyköitä ja tietokoneita. Aikaa, jolloin ei tarvinnut soittaa kellekään, kunhan meni nuorisotilan kulmalle kuudelta, niin tapasi kaikki. Nykyään tätä ei enää tapahdu.

Nuoret ovat jakautuneet pieniin marginaaliryhmiin mutta ovat silti osa suurta massaa, jolla ei ole juuri mitään yhteistä. Halutaan olla vähän kaikkea, mutta ei olla kuitenkaan mitään. Puhutaan jopa lamautumisesta, jota nuori kokee, kun vaihtoehtoja on tarjolla liikaa eikä osaa päättää, minkä suuntauksen mukaan menisi. Silloin on tavallista vetäytyä sohvan nurkkaan pelikonsolin ja kaukosäätimen väliin. Jos tämä jatkuu pitkälle nuoruuteen, on tuloksena masentunut ja syrjäytynyt nuori, jolla on todennäköisesti vieläpä päihdeongelma. Antoisin kokemus on järjestää jotain itse, riippumatta ulkoisista tekijöistä. Kun ei ole rahoittajaa eikä sponsoria, silloin järjestetään rahat ja resurssit itse. Silloin tehdään itselle, eikä ulkopuolisten mielipiteestä tarvitse välittää. Ollaan vastuussa vain itselle ja kun onnistutaan, voidaan oikeasti sanoa, että ”me teimme sen”.

Tämä kokemus ja tunne on voimauttava ympäristö, jossa nuori voi kokea aitoa onnistumista, koska epäonnistumisen vaara on kokoajan olemassa. Niinhän on elämässäkin. Tämänkaltaisessa toiminnassa tulee myös ongelmia, joita tulee ratkaista. Samalla kehittyy taito antaa ja ottaa vastaan kritiikkiä vertaiselta. Näissä tilanteissa on myös monesti peiliin katsomisen paikka. Joskus tuntuukin, että kaikki on tehty liian helpoksi ja tämän kaltaisia tilanteita ei kohdata lainkaan. Epäonnistuminen on kuitenkin yksi parhaista tavoista oppia. Oppia voi jopa samalla hieman itsestään. Kokemuksieni kautta uskallan sanoa projektilähtöisen yhdistystoiminnan olevan oiva ympäristö nuorelle. Siinä tulee oikeaa vastuuta ja aitoa onnistumisen tunnetta. Epäonnistuminen on mahdollista mutta suotavaa, virheistähän oppii parhaiten.

Tavoitteeni on ymmärtää, miten nuori voitaisiin saada toimimaan kansalaissektorilla, minkälaisia toimintaympäristöjä pitäisi kehittää ja miten olemassa olevia ympäristöjä tulisi markkinoida, jotta nuori voisi kiinnostua. Ongelma ei sinänsä ole se, etteikö nuori kiinnostu, vaan se, kuinka kiinnostus saadaan pysymään. Suurimpana kysymyksenä on siis kärsivällisyys, koska positiivisia kokemuksia ei voi heti saada mutta ne ovat silti välttämättömiä toiminnassa mukana olemisen kannalta.

Teen tutkimukseni laadullisena tilastollisen sijaan. Mielestäni ei ole olemassa sellaista tilastoa, mikä auttaisi ongelmani ratkaisuun ja sellaisia vastauksia voin saada vain oikeilta ihmisiltä jotka ovat tavalla tai toisella olleet mukana

vapaaehtoistyössä. Tilastollinen tutkimus jättää mielestäni aiheen mustavalkoiseksi. Nuorten asennetta vapaaehtoistoimintaan on tutkittu ja käy ilmi, että jopa yli puolet pääkaupunkiseudun nuorista voisi kuvitella tekevänsä vapaaehtoistyötä, jos heitä kysyttäisiin mukaan. Omakohtaisesti voin väittää, että tehokkain keino rekrytoida vapaaehtoisia, onkin kysyä suoraan heiltä itseltään. Tätä tietoa aion soveltaa niin teoriassa kuin käytännössäkin.

2 VAPAAEHTOISTYÖ

2.1 Vapaaehtoistyön juuret suomalaisessa yhteiskunnassa

Nyt on kansamme herännyt parempaan käsitykseen hädänalaisten hoidosta. Nyt valtio, kunta ja yksityiset kilpailevat kaikenlaisten koulujen, kotien ja elatuslaitosten perustamisessa pahimmassa puutteessa oleville. Ja nyt vihdoinkin on, horjuen tapain ja ennakkoluulojen välillä, ruvettu käyttämään naisten apua. Älkööt he itse epäilkö, vaikka liian kauan ovat olleet poissuljettuina voidaksensa heti paikkansa tuntea. (Topelius 1982, 40.)

1800-luvun lopun vuosikymmenillä Suomen kansa ja yhteiskunta taisteli ongelmien kanssa, joita tuolloin kutsuttiin kysymyksiksi. Oli kielikysymys, Venäjä kysymys ja sosiaalisia kysymyksiä. Työväen kysymys nosti päiväjärjestykseen sekä kapitalismin että vähitellen hahmottuvan luokkaerojen laajenemisen. Sääty-yhteiskunnan sosiaalisten rajalinjojen edelle alkoi nousta kasvava intressiristiriita työn ja pääoman eli työntekijöiden ja työnantajien välillä. Suomalaiset kansalaisjärjestöt syntyivät tässä yhteiskunnallisessa kontekstissa (Markkola 1994, 34-38).

Vapaaehtoistyön pioneereja ja toiminnan käynnistäjiä olivat naiset, jotka alkoivat toiminnallaan vastaamaan yhteiskunnan tarpeisiin. Avain asemassa olivat kristilliset arvot, joiden kautta useat ajautuivat vapaaehtoisuuden piiriin. Käsitykset vallitsevasta yhteiskunnasta ja sen rakenteista alkoivat muuttua ja uudistua. Muuttumatonta ja ennalta säädettyä yhteiskunnallista järjestystä ei enää pidetty ainoana oikeana olotilana. Alkoi syntyä lukuisia yhteiskunnallisia liikkeitä, jotka perustuivat kansalaisten aktiivisuuteen ja tuottivat uudenlaista vapaaehtoista toimintaa ja synnyttivät aktiivista kansalaisuutta. Vapaaehtoistyötä tehtiin sosiaalisen työn (hoivakodit ja parantolat), sivistyksen ja politiikan alalla. Pääpaino oli kuitenkin kansanterveydellisessä työssä.

Fennomanian nousu 1880-luvulta lähtien korosti sivistyksen merkitystä ja kansakunnan lujittamista sivistystehtävänä. Tuolloin saivat alkunsa lukuisat raittiusyhdistykset, naisyhdistykset, nuorisoseurat ja ompeluseurat. Kun alempiin yhteiskuntakerroksiin kuuluvat ryhmät ottivat aloitteen käsiinsä, voitiin puhua kansalaisaktivismista ja kansalaistoiminnasta. (Alapuro & Stenius 1987, 90).

Kun vapaaehtoistoiminta vahvistui, syntyi yhdistelmä, jossa kansalaisjärjestöt alkoivat tehdä yhteistyötä valtion ja kuntien kanssa. Vahvimmillaan kansalaisliike oli suurlakon (1905) jälkeisinä vuosina, jolloin rakennettiin kansalaisyhteiskuntaa, jonka tuntomerkkejä olivat kansalaisten vapaa yhteenliittyminen, kansalaisaktivismi ja vapaaehtoinen työ. Aktiiviset kansalaiset perustivat yhdistyksiä, jotka alkoivat muokata ihmisten arvomaailmaa. Muun muassa erilaiset puhuja- ja keskusteluseurat edustivat konkreettista kansalaiskasvatusta, jossa osanottajat harjoittelivat mielipiteenvaihtoa ja itsenäisten näkemysten muodostamista.

Venäjän vallan varjossa tarvittiin yhtenäistä kansakuntaa, joka toimi yhteisten arvojen perusteella. Tämä synnytti kansalaisidentiteettiä Suomen kansalaisena, aktiivisena, yhteistyökykyisenä, oma-aloitteisena, aktiivisen yhteiskunnan jäsenenä. Vaikeudet saivat Suomen kansan toiminaan yhdessä ja saavuttamaan tätä kautta askelia kohti omaa itsenäistä valtiota. Voidaankin sanoa, että kansanliikkeet loivat yhteiskunnan (Alapuro & Stenius 1987, 91).

2.2 Vapaaehtoistyön käsite

Vapaaehtoistyö on työtä, jota tehdään ilman palkkaa tai korvausta vastaan kansalaisyhteiskunnan alueella eli niin sanotulla kolmannella sektorilla. Ihmisillä, jotka eivät ole toimineet vapaaehtoistyössä voi olla sellainen kuva, että vapaaehtoistoiminta on ainoastaan hyväntahtoista harmitonta puuhastelua yksilöllisessä tai yhteisöllisessä kontekstissa. Totuus on kuitenkin toinen. Vapaaehtoistyö voi olla harrastus ja jopa sisältö elämään. Tämän lisäksi vapaaehtoistoiminta on ihmisen vapauden aluetta, jota etiikka elähdyttää; aluetta, jolla voi toimia omien arvojensa ohjattavana. Se on osa inhimillisen ja

vastuuntuntoisen ihmisen elämää valtion rinnalla toimivassa kansalaisyhteiskunnassa.

Vapaaehtoistoiminta on aktiivisen kansalaisuuden konkreettinen ilmentymä. Kun ihminen tekee ilmaista työtä toisten ihmisten ja oman yhteisönsä hyväksi, hän toimii silloin kiistatta aktiivisena kansalaisena. Hän on mukana omana persoonanaan (identiteetti), hän osallistuu ja toimii (osallistuminen), hän tapaa muita ihmisiä (kohtaaminen), ja hän välittää toisista ihmisistä ja yhteisistä asioista (välittäminen). Sen paremmin aktiivinen kansalaisuus ei voi toteutua kuin se ilmenee vapaaehtoistoinnassa. Toisin päin nähtynä vapaaehtoistoiminta jalostaa ihmistä. Se kehittää eettistä arvomaailmaa ja syventää näin ihmisen identiteettiä. Se parantaa ihmisen taitoja osallistua, toimia ja vaikuttaa sekä kohdata muita ihmisiä ja kommunikoida heidän kanssaan. Se myös jalostaa ihmisen sosiaalista mieltä ja vähentää ihmisen susimaisia piirteitä toisia ihmisiä kohtaan. Näin ollen vapaaehtoistoiminta kasvattaa ja koului yksilöä niin ihmisenä kuin kansalaisenakin (Nylund & Yeung 2005; Harju, 70).

2.3 Vapaaehtoisuuden muodot

Vapaaehtoisuutta voi tehdä lukusilla tavoilla, voisipa jopa sanoa että tapoja on yhtä monta kuin toimijoitakin. Yleisimpiä vapaaehtoisuuden muotoja ovat perinteinen, episodinen ja virtuaalivapaaehtoisuus.

2.3.1 Perinteinen vapaaehtoistyö

Perinteinen vapaaehtoistyö pohjautuu sosiaalityöhön ja kansalaisterveyden edistämiseen. Hoivatyöllä on siis vahvat juuret suomalaisessa vapaaehtoisuskulttuurissa. Myös urheiluseurat ovat alun perin toimineet vapaaehtoistyöllä. Pääosin tänäkin päivänä suurin osa urheiluseurojen junnuvalmentajista toimii vapaaehtois pohjalta osoittaakseen rakkautta lajia kohtaa. Suurella osalla järjestöjä, jotka tekevät perinteistä vapaaehtoistyötä on seuraavanlaista toimintaa: vanhusten ystäväpalvelu, puhelinpäivystys tai katupartiointi. Saapastoiminta kuuluu siis perinteiseen vapaaehtoistyöhön.

Suomen Punaisen Ristin toiminta on perinteistä vapaaehtoistyötä ja se kuuluu Suomen suurempiin kansalaisjärjestöihin, jonka toiminnassa on mukana noin 45 000 vapaaehtoisjäsentä.

2.3.2 Episodinen vapaaehtoistyö

Episodinen vapaaehtoistyö on nimensä mukaan kausittaista ja pääosin projektiluontoista. Sitä voi tehdä mielenkiintoisen projektin ajan tai se voi olla osa kouluttautumista tai uraa. Työkokemuksen hakeminen vapaaehtois kuvioista ei ole nykyään lainkaan tavatonta. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan juuri episodisia vapaaehtoisia ja heidän motiivejaan toimintaan. Satunainen vapaaehtoisuus on juuri niin tärkeää kuin yksilö itse kokee. Tekijällä tulee olla vapaus tehdä juuri niin paljon tai vähän kun hän itse kokee riittäväksi. Esimerkkinä episodisesta vapaaehtoisuudesta voi olla keräys, kulttuuritapahtuma tai vaikkapa tutkimus. Näitä vapaaehtoisia siis tarvitaan yhtä paljon, koska edellä mainitut tilanteet vaativat heitä onnistuakseen. Tämän kaltainen vapaaehtoisuus on nykyään suosittua varsinkin nuorilla, joita on entistä vaikeampaa sitouttaa mihinkään pysyvästi johtuen juuri tarjonnan laajuudesta ja nuorten ajankäytöstä.

2.3.3 Virtuaalinen vapaaehtoistyö

Virtuaalivapaaehtoisuus on vapaaehtoistoimintaa, jossa ei olla fyysisesti läsnä. Suurin osa internetin keskustelupalstoista toimii vapaaehtoisvoimalla. Erityisesti marginaaliryhmien tiedonkulku ja keskusteluareenat eivät olisi mahdollisia ilman virtuaalista vapaaehtoisuutta. Yleensä lajin tai asian alkuperäiset harrastajat tuovat tietoisuutta ja levittävät sitä ihmisten keskuuteen käyttäen hyväksi nykyisiä resursseja. Tämä vaati kuitenkin runsaasti paneutumista ja oman ajan käyttöä koska he ovat juuri niitä, jotka antavat kuvaa asian tai harrastajien kotimaisesta toiminnasta. Ihmisiä on helppo tavoittaa internetin kautta, mutta tiedon tulee olla ajan tasalla ja päivitystä tulee tehdä koko ajan. Keskustelupalstojen ylläpito on myös työstä käyvää toimintaa, mitä suosittumaksi harrastus tai laji tulee, sitä enemmän töitä kertyy vapaaehtoisille. He ovat kuitenkin laittaneet toiminnan alkuun ja ovat ikään kuin velvollisia jatkamaan sitä vaikka todellisuudessa heidän resurssit loppuisivatkin kesken. Suomessa toimii tälläkin hetkellä aktiivisia virtuaalivapaaehtoisia, joiden

käsiin on jäänyt liikaa taakkaa. Voisi kuvitella, että uusien toimijoiden värväminen internetin kautta olisi helppoa mutta näin harvoin on. Harva nuori ei uskalla ottaa vastuuta, vaikka resurssit siihen olisivatkin, ja he pelkäävät sitoutumista ja pitkäjänteistä työtä. Tulee arvostaa niitä marginaaliryhmien ja lajien harrastajia, jotka pitävät yhteiskunnan monimuotoisuutta parhaansa mukaan yllä jakamalla tietoa, ja toimimalla virtuaalisesti. Vapaaehtoistyötä siis voi tehdä monella eri tavalla, ja ainoat rajoittavat tekijät luo toimija itse.

3 MOTIVAATIO

3.1 Mitä on motivaatio?

Motivaatio on vapaaehtoisuuden kivijalka. Motivaatio on sanana lähtöisin latinankielisestä sanasta *movere*. Se tarkoittaa liikkumista. Nykyään motivaatiolla käsitetään ihmisen psyykkistä tilaa, jonka mukaan määrätty, millä vireydellä ja mitä hän kulloinkin tekee. Ihmisen henkilökohtainen motivaatio ratkaisee, miten tärkeitä hänelle ovat erilaiset asiat ja mikä siis on niiden tärkeysjärjestys. Motivaatio muodostuu erillisistä motiiveista eli haluista ja tarpeista. Hyvin motivoitunut henkilö toimii tehokkaasti ja suhtautuu tekemiseensä positiivisesti.

Motivaatio voi saada lähtönsä erilaisista asioista ja se on tilannesidonnaista.

Yleismotivaation voidaan sanoa olevan sama kuin asenne. Tavoitteellinen ihminen saa motivaationsa haasteellisen, mutta realistisen päämäärän tavoittelusta.

Nautintoon ja mielihyvään taipuva ihminen saa motivaationsa esimerkiksi siitä, että tekemisestä seuraa lisää vapaa-aikaa, mahdollisuuksia tai miellyttävämpiä työpäiviä jatkossa (KOOKAS.fi artikkelit > yrittäjyys > johtaminen ja henkilöstö, <http://www.kookas.fi/articles/read/253>).

Psykologiassa motivaatio on käyttövoima (halu) joka on kaikkien eliöiden toiminnan syynä. Ihmisen toiminnassa mikään ei siis tapahdu ilman motivaatiota. Motivaation käsitettä on käytetty kuvaamaan sitä mikä aktivoi organismin valitsemaan juuri tietyn vasteen tai käyttäytymisen ja miksi eliö vastaa samaan ärsykkeeseen välillä eri tavoin. Yksinkertaisesti motivaatioteorian tulisi vastata kysymykseen miksi käyttäydymme miten käyttäydymme (Pervin 2003, 104–142).

3.2 Push – Pull-dikotomia

Erääksi motivaatioteorioiden jaoksi on ehdotettu ns. push-pull dikotomiaa. Dikotomia lähtee siitä, että oletetaan jokin ”työntävä” organismin sisäinen motivaatiovoima (sisäisen jännitteen vähentäminen), toisissa taas jokin ”vetävä” organismin ulkopuolella oleva motivaatiovoima (perinteisesti palkkiot ja rangaistukset).

Motivaatio voidaan jakaa siis sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäinen motivaatio on sitä, kun henkilö tekee työtään täyttääkseen omia tarpeitaan, joilla toteuttaa itseään. Siinä on kyse henkisestä kasvusta, kehittämisestä ja aidosta kiinnostuksesta aiheeseen. Ulkoinen motivaatio tulee ympäristöstä. Se on välineellistä, siitä saa jotain hyötyä ja se on käytännöllistä.

Hedonistisia motivaatioteorioita yhdistää korostus organismin pyrkimisestä nautinnon tavoitteluun ja ahdistuksen tai kivun välttämiseen (Pervin 2003, s. 104-142).

3.3 Motivaation käsitteitä

Tärkeitä motivaatiokäsitteitä joita tulen myöhemmin käyttämään: vietti, tarve, tavoite ja vaisto.

Biologiassa vietti on käyttäytymismalli joka yksilöllä on ilman ennakkokokemusta. Vietti kuuluu psykoanalyysin keskeisimpiin ja ongelmallisimpiin käsitteisiin. Sigmund Freudin alkuperäisen määritelmän mukaan vietti on ruumiin ja psyyken rajalle sijoittuva toiminnallinen käsite. Vietti edustaa psyykelle ruumiillista ärsykettä, joka vaatii tietyn määrän psyykkistä työtä. (Freud 1923.)

Tarve on asia, joka on onnellisuuden, elossapysymisen tai jonkin muun halutun asian edellytys. Ei ole olemassakaan erityistä tarveteoriaa, koska tarvetta käsitellään aina yhteydessä muihin psykologisiin tasoihin. Ihmisen toiminnan perusta ei ole tarpeiden tyydyttämisessä, vaan siinä vuorovaikutuksessa, jossa yksilöt ja ihmisryhmät ovat suhteessa yhteiskuntaansa ja kulttuuriinsa. Tavoite on päämäärä, jota henkilö yrittää saavuttaa. Vaisto tarkoittaa elävien olentojen (lajin) sisäänrakennettuja taipumuksia johonkin eläinlajille ominaiseen ja yleiseen käyttäytymiseen. Vaistoja pidetään yleensä perittyinä ominaisuuksina; niiden vastakohta on siis opittu käyttäytyminen. Esimerkkejä vaistoista ovat itsesäilytysvaisto, lisääntymisvaisto, muuttovaisto sekä vastasyntyneen imemis- ja tarrautumisvaisto. Ihmisten kulttuurissa vaistolla voidaan viitata myös intuitioon tai jopa yliluonnolliseen selvänäkemiseen (H.R Maturana & F.J Varela: 1998 s. 171, 193 ja 206–207).

3.4 Motiivit vapaaehtoisuudessa

”On muistettava kolme asiaa – Ensimmäinen on motivaatio. Toinen on motivaatio. Kolmas on motivaatio” (Maehar & Meyer 1997, 372).

Motiivit siis saavat ihmisen toimimaan ja vapaaehtoisuuden parissa tekijät ovat niin sisäisiä kuin ulkoisiakin. Tarve tulee ensisijaisesti ihmisen sisältä, mutta voi olla, että se vaatii ulkopuolista vetovoimaa toteutuakseen. Esimerkiksi jokin yhdistys antaa vapaaehtoiselle mahdollisuuden toteuttaa sisäistä tarvettaan, joten tällöin se vetää ihmistä puoleensa. Ulkoisen vetovoiman ja sisäisen motivaation suhde vaihtelee yksilöittäin, mutta vapaaehtoisuuden motivaation piirissä ne ovat molemmat läsnä.

Vapaaehtoisten motivaatio on erityisen tärkeä tutkimusalue kahdesta syystä. Ensiksikin henkilökohtainen motivaatio on vapaaehtoistyön toteutumisen ja jatkuvuuden ydinasia sekä teoreettisen tutkimuksen että käytännön elämän kannalta. Juuri vapaaehtoisuus, vapaamuotoisuus, joustavuus ja riippumattomuus – vapaaehtoistoiminnan ydinpiirteet ja vahvuudet – ovat samalla riski toiminnan jatkuvuudelle

Toiseksi, vapaaehtoisten motivaatio tarjoaa oivallisen tutkimusalueen myöhäismodernin ajan sitoutumista ja osallistumista koskevalle sosiologiselle pohdinnalle (Yeung 2005, 83).

(Mitä motiivit sitten ovat ja miten niitä voidaan tiedostaa?)

Motiivit voidaan jakaa itsekkäisiin ja epäitsekkäisiin, sekä ulkoisiin että sisäisiin. Tässä on kuitenkin muistettava, että on paljon yhdistyneitä motiiveja, jotka täyttävät niin itsekään kuin epäitsekäänkin kriteerit. Onkin tärkeä muistaa, että yksiselitteisiin karsinoinhin on motiiveja mahdoton laittaa. Se, että ihminen ajautuu vapaaehtoistoiminnan piiriin on useiden valintojen ja sattumien summa. Ihmisen sisäiset halut ovat monisyisiä ja vapaaehtoisuuden kenttä on hyvä sitä tyydyttämään. Tie vapaaehtoistyöhön voi kuitenkin olla pitkä eikä voida kertoa kaavaa, millä jokin yksilö saataisiin vapaaehtoistyöhön. Arvojamme muokkaavat niin monet asiat, että yksilön tulisi olla hyvinkin kriittinen mediaa ja yhteiskunnallisia normeja kohtaan.

Yksilölle voidaan kuitenkin tarjota ympäristöä, jossa toimiminen on mielekästä ja jossa voidaan toteuttaa omia arvoja. Tällöin ympäristön luoja on saanut aikaan tilan, jossa yksilö toimii toteuttaen yhteisiä arvoja. Toteuttajan tavoite on ollut luoda ympäristö, ja toimijan tavoite on toimia ympäristössä, joka vastaa hänen arvomaailmaansa. Näin molemmat ovat onnistuneet toteuttamaan motiivinsa. Tällaisen ympäristön luominen lähtee halusta saattaa ihmisiä itselle tärkeäksi koettujen arvojen ja toiminnan piiriin. Tämä on epäitsekkäs motiivi, jonka juuret ovat kuitenkin siinä, että ympäristön luoja haluaa toiminnallaan tuoda esiin omia arvojaan ja samalla esimerkiksi lisätä oman elinympäristön viihtyvyyttä.

3.5 Nuori vapaaehtoinen suomalaisessa vapaaehtoiskuvassa

Suomalaisen kyselytutkimuksen mukaan (Yeung 2000,50) mukaan 15-24-vuotiaista nuorista lähes kaksi viidestä (39%) on mukana vapaaehtoistoiminnassa, mikä on hieman suomalaisten keskiarvoa enemmän. Lisäksi lähes kaksi kolmesta (58%) vapaaehtoistoiminnan ulkopuolisista nuorista ilmoittaa, että olisi halukas tulemaan mukaan toimintaan, mikäli heitä siihen pyydetäisiin. Tämä osuus on selvästi korkeampi kuin kaikkien vastaajien keskiarvo. Tärkeää on myös huomata, että kun lähes 40 prosenttia kaikista suomalaisista on sitä mieltä, ettei edes pyydetäessä lähtisi mukaan vapaaehtoistoimintaan, niin sama luku nuorilla on vain 25 prosenttia. Vapaaehtoistyössä mukana olevat nuoret ja opiskelijat käyttävät siihen myös muita runsaammin aikaa: suomalainen keskivertovapaaehtoinen osallistuu vapaaehtoistoimintaan noin 17,5 tuntia kuukaudessa, kun taas nuoret ovat mukana yli 19 tuntia. Kokonaisuudessaan vapaaehtoistoiminnan kannatus nuorten keskuudessa on siis sangen vahvaa. Kansalaisjärjestöjen vapaaehtoisuus on useille nuorille varteenotettava osallisuuden ja vaikuttamisen kanava. Tutkimustulos on yhdenmukaisessa linjassa muun muassa nuorisobarometrin kanssa (ks. Saarela 2001,69), jonka mukaan nuoret uskovat puolueita enemmän juuri kansalaisjärjestöjen voimaan (Nylund ja Yeung 2005, 171).

Nuorison rekrytoimista vapaaehtoisuuteen kannustavat myös tutkimustulokset, joiden mukaan vain yksi sadasta suomalaisnuoresta kokee osallistumattomuutensa syyksi sen, että vapaaehtoistoiminta ei kiinnosta. Nuorten kohdalla on myös muita ikäryhmiä

enemmän niitä, jotka eivät yksinkertaisesti tiedä, miten toimintaan pääsee mukaan. Uusien nuorien vapaaehtoisten rekrytoinnin kannalta tämä on merkittävää: jo pelkkä informaation jakaminen voi olla portti vapaaehtoistoimintaan (Yeung ja Grönlund 2005, 173).

4 TUTKIMUSKYSYMYS

4.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimusongelman perustelussa voidaan lähteä periaatteessa samoista asioista kuin aiheen valinnan perusteluissa eli tutkimusongelmaa voidaan perustella ja sen muotoilua voidaan edistää viittaamalla esimerkiksi tutkimuksen teoreettiseen merkitykseen, tutkimuksen yhteiskunnalliseen tai käytännölliseen merkitykseen, ongelman ratkaisun tai muuten tutkimustulosten tuottamaan uuteen tietoon (Hirsjärvi ym. 2003, 112).

Opinnäytetyöni tarkoitus on auttaa ymmärtämään nuorten asenteita ja arvoja ja tätä kautta antaa ymmärtämään heidän motiivejaan vapaaehtoistoimintaan. Ennen kaikkea työssä perehdyn siihen, miten nuorisoyhdistyksen projekteissa tulisi toimia ja mitä projekteissa pitäisi ottaa huomioon, jotta se saisi nuoren toimimaan vapaaehtoisena. Tärkeää on tietää millainen yhdistyksen ja projektin tulee olla arvoiltaan ja ympäristöltään, jotta nuori kiinnostuu toiminnasta. Toimintaympäristöllä ja alalla, jolla yhdistykset toimivat, on luonnollisesti merkittävä vaikutus, yhteistyöprojekti johon tässä työssä perehdyn ja jota käytän tutkimuskohteena on nimeltään Tuntuma Indiefestivaali joka on Alakulttuuri Noste ry:n ja Gusanos ry:n yhteistyö projekti. Olen itse ollut kyseisen yhdistyksen toiminnassa mukana useamman vuoden ja vapaaehtoisista ei ole ollut pulaa tapahtumia järjestettäessä. Yhdistys sai minutkin aktiivijäseneksi, koska huomasin viihtyvänä toiminnassa hyvin. Olen myös nähnyt monen muun sitoutuvan toimintaan, jokainen luonnollisesti omilla motiiveillaan. Näistä toimijoista ja heiltä saadusta palautteesta muodostuu tutkimusaineistoni.

Materiaalina minulla on siis nuorisoyhdistyksen projektissa mukana olleiden vastauksia ja mielipiteitä projektista ja siihen osallistumisesta. Yhdistystä ja sen toimintaa esittelen tässä tutkimuksessa tarkemmin myöhemmin, koska on tärkeää ymmärtää, millaisissa olosuhteissa on toimittu ja mitkä tekijät vaikuttivat palautteen antamiseen. On myös hyvä ymmärtää arvot, joitten pohjalta yhdistys toimii.

4.1.2 Miksi on hyvä ymmärtää vapaaehtoisten motiiveja?

Projekti tai festivaali on hyvä tapa saattaa yhdistys yleiseen tietoisuuteen. Sen avulla saa näkyvyyttä ja uusia toimijoita. Lähes poikkeuksetta jokainen projekti tai festivaali tarvitsee onnistuakseen vapaaehtoistyövoimaa. Sitä voi saada opiskelijoista, eläkeläisistä, lapsista, nuorista ja työkäisistä. Tämä kaikki riippuu projektin luonteesta ja kohderyhmästä. On myös tärkeää ymmärtää rekrytoinnin lainalaisuudet. Kokemuksen kautta voin sanoa että paras tapa saada vapaaehtoisia mukaan toimintaan on kysyä suoraan heiltä itseltään. Kaikki Tuntuma-indiefestivaalin vapaaehtoiset on värvätty juuri kysymällä suoraan heiltä itseltään. Tässä on käytetty hyväksi laajaa sosiaalista verkkoa, jonka ympärillä yhdistys toimii.

Järjestävän tahon tulee nähdä vapaaehtoiset rikkautena ja mahdollisena voimavarana jatkoa ajatellen ja heidän rekrytoimiseen ja viihtyvyyteen tulee panostaa, antavathan he kuitenkin aikaansa järjestäjän käyttöön ilmaiseksi. Tapahtumasta riippuen vapaaehtoisia voidaan palkita jollain, mikä ei käytännössä aiheuta lisäkuluja järjestäjälle. Tällä voidaan tarkoittaa yhteismajoitusta jonkun kotona tai vapaata pääsyä tapahtumaan. Tässä tapauksessa vapaaehtoinen sai olla toisen päivän ilmaiseksi festivaaleilla sekä hänet palkittiin paidalla ja ilmaisella ruoalla. Tapahtumasta riippumatta järjestäjän tulee olla tietoinen motivaatioon positiivisesti ja negatiivisesti vaikuttavista tekijöistä. Tyytyväinen vapaaehtoinen on paras käyntikortti yhdistykselle ja hänen avullaan toimintaan voidaan mahdollisesti jatkossa saada yhä enemmän väkeä.

Henkilökohtaisen kokemuksen kautta voin sanoa, että harvat järjestäjät ottavat vapaaehtoisia tarpeeksi huomioon. Festivaaleilla tämä on harmillisen yleistä, koska katsotaan, että ilmainen lippu on niin suuri palkinto, että viihtyvyyteen ei muuten tarvitse panostaa. Tämä toteutuu suurilla ja nimekkäillä festivaaleilla, jonne joka tapauksessa on aina tarjolla runsaasti vapaaehtoisia. Tutkimukseni keskittyy lähinnä pienempien, ruohonjuuritasolla toimivien järjestäjätahojen toimintaan, joille vapaaehtoiset ovat melkein pä projektiluontoisessa toiminnassa eilinehto. Tämän tutkimuksen avulla on tarkoitus selvittää motivoivia tekijöitä ja ympäristöllisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat vapaaehtoisen mukaan tulemiseen. Lopputuloksen avulla tapahtumia järjestävä seura tai yhdistys voi nähdä tärkeimpiä motivaatioon

vaikuttavia tekijöitä ja ottaa ne huomioon omassa toiminnassaan. Alakulttuuri Nostery tulee käyttämään tämän tutkimuksen tuloksia järjestettäessä Tuntuma Indiefestivaalia kesällä 2010.

4.2 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus tehtiin laadullisena, koska laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyn tutkimuksen tärkein tehtävä on olla emansipatorinen. Se tarkoittaa sitä, että tutkimuksen tulisi lisätä myös tutkittavien ymmärrystä asiasta ja sen myötä vaikuttaa myönteisesti tutkittavien tutkittavaa asiaa koskeviin ajattelu- ja toimintatapoihin. Tutkimushaastatteluun osallistuvat eivät ole vain tiedon hankkimisen välineitä, vaan heille pitäisi myös jäädä ”jotain käteen” haastattelutilanteesta. (Vilkkä 2005, 103.) Kyselytulokset ovat kesältä 2007 ja 2008 . Sähköposti lähetettiin vapaaehtoisten rekrytoinnista vastaavan henkilön toimesta festivaalin jälkeisellä viikolla ja vastauksia saatiin takaisin pitkin syksyä. Kokosin kaikki vastaukset samaan kansioon syksyllä 2009 ja luin jokaisen läpi pyrkien löytämään vastauksista toistuvia tekijöitä, jotka liittyivät motivaatioon.

4.3 Vapaaehtoisten motivointi Tuntuma Indiefestivaaleilla

Kyselyä ja palautteen keräämistä tehtiin alun perin festivaalin kehittämistä silmälläpitäen. Tuntuma Indiefestivaalia oli tarkoitus kasvattaa kaksipäiväiseksi tapahtumaksi ja tätä silmälläpitäen oli tiedostettava useita tekijöitä joihin tulisi kiinnittää huomiota jotta festivaalin laajentamisessa onnistuttaisiin. Toimivana käytäntönä on ollut joka vuosi, että jokainen vapaaehtoinen sai ilmaislipun ja vapaakulkupassin festivaaleille toiseksi päiväksi, toinen päivä oli työtä. Lisäksi he saivat t-paidat ja yhden ruokalipun. Ulkopaikkakuntalaisille järjestettiin majoitus sekä aamiainen paikallisten ydinaktiivien toimesta.

5 AINEISTON HANKINTAMENETELMÄT JA YMPÄRISTÖ

5.1 Sähköpostihaastattelu

Aineisto koostuu Tuntuma Indiefestivaalien 2007 ja 2008 vapaaehtoisten palautteesta, jota kerättiin haastattelun sähköpostitse tapahtuman jälkeen, jolloin asiat ovat vielä vastaajan tuoreessa muistissa. Sähköpostihaastattelu oli luonnollisin vaihtoehto kerätä festivaalin jälkeinen palaute, koska vapaaehtoiset sijoittuvat ympäri uudenmaan lääniä joten tavoitettavuus sähköpostitse oli tehokkain. Tutussa ryhmässä anonyyminä vastaaminen voi olla helpompaa ja näin saadaan mielestäni rehellisempiä vastauksia. Suullista palautetta saatiin myös läpi viikonlopun, ja sitä puitiin myös loppupalaverissa. Lähinnä keskityttiin virheisiin ja puutteisiin joita tulisi jatkossa ehdottomasti välttää.

5.2 Tuntuma Indiefestivaalin synty ja sen kehitys

Alakulttuuri Noste ry on nuoriso- ja kulttuuriyhdistys, jonka toiminta keskittyy pääasiallisesti erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja niiden tukitoimiin. Se tekee yhteistyötä toisen paikallisen yhdistyksen, Gusanos ry:n kanssa. Gusanos ry:llä on oma salibandy- ja jalkapallojoukkue ja sen toiminnot keskittyvät urheilutapahtumiin ja nuorten liikunnallisten aktiviteettien lisäämiseen. Yhdistykseen kuuluu noin 20 aktiivia, mutta eri tapahtumien ja urheilutoimintojen kautta jäsenten määrän voidaan laskea olevan jopa 80 henkilöä. Yhdistykset on järjestänyt Lohjalla sekä lähikunnissa yhteensä noin 50 musiikin, kulttuurin ja liikunnan tapahtumaa. Vuonna 2008 tapahtumia on lisäksi Järvenpäässä ja Helsingissä. Toiminta-alue laajentuu jatkuvasti verkostoitumisen myötä.

Yhdistyksien arvoihin kuuluu maanläheinen ruohonjuuritason toiminta, joka on suoraan nuorilta nuorille. Perimmäinen tavoite on elähdyttää paikallista kulttuuri- ja liikuntatoimintaa ja tarjota nuorille paikallisille taiteilijoille areena ja mahdollisuus

esittää omia töitään. Tuntuma Indiefestivaalin kiintiössä on vuosittain vähintään kolme paikallista yhtyettä, jotka saavat esiintymisaikaa tapahtumassa, näitten kautta on myös saatu paikallisia vapaaehtoisia toimintaan mukaan.

Nuorten aktiivisuus ja innostuneisuus on arvokas yhteiskunnallinen voimavara, jonka avulla kansalaissektori säilyy ja kehittyy dynaamiseen ja avoimeen suuntaan (Yeung, Nylund ja Grönlund 2005, 189).

Tuntuma Indiefestivaali syntyi siis Alakulttuuri Noste ry:n ja Gusanos ry:n perustajajäsenien halusta järjestää oma festivaali sekä halusta esitellä Lohjan Virkkalassa sijaitseva kaunis Pähkinäniemen puistoalue muillekin samanhenkisille ihmisille. Ajatus kyti mielissä ja ensimmäinen Tuntuma näki päivänvalon 24. heinäkuuta 2004 kahden lavan voimin, joista toinen, pienempi lava oli suunnattu DJ-vetoiselle rytmimusiikille ja toisella, Pähkinälavalla, rokattiin suomalaisten independent artistien kärkinimien tahtiin. Tässä yhteydessä DJ-vetoisella musiikilla tarkoitetaan levyjen soittoon perustuvaa musiikin esittämistä. DJ tulee englannin kielen sanoista disc jockey joka siis vapaasti suomennettuna tarkoittaa tiskijukkaa, eli levyjen soittajaa. DJ-keikat ovatkin yleistyneet viimeaikoina paljon koska niitä on helppo ja vaivaton järjestää. Tarvitaan vain levysoittimet ja äänentoisto. Jos DJ:tä on useampia puhutaan soundsystemistä. Näissä kokoonpanoissa voi olla kolmekin DJ:tä ja yksi vokalisti joka laulaa kappaleitten päälle. Kappaleet ovat instrumentaali versioita ja niitä kutsutaan rytmeiksi tai biiteiksi. Independent artistilla tarkoitetaan joko vapaata artistia joka ei ole minkään levy-yhtiön kirjoilla tai artistia, joka on pienen itsenäisen levy-yhtiön kirjoilla.

Tuntuma Indiefestivaali ilmestyi suomalaisten pikkufestivaalien joukkoon tyhjästä, mutta tapahtuman kotikotoinen ja tekijöidensä näköinen tunnelma, independent musiikkia esittävät esiintyjät sekä ajankohtaan osunut loistava suvisää vetosi yleisöön. Ensimmäinen Tuntuma onnistui yli järjestäjiensä odotusten ja keräsi yli 400 kävijää.

Hyvän palautteen ja tapahtuman onnistumisen seurauksena järjestäjät rohkaistuivat, ja festivaali päätettiin järjestää seuraavana kesänä uudestaan. Talven aikana mietittiin, mitä voitaisiin parantaa ja kevään tullen järjestelyt alkoivat. Bändejä buukattiin, www-sivuja tehtiin ja kaikenlaista kummellusta sattui matkan varrella, mutta pienistä ja suuremmistakin ongelmista selvittiin ja

23.7.2005 päivä valkeni harmaana järjestyksessään toisen Tuntuman aamuun. Kävijämäärä pysyi samana kuin edellisenäkin vuonna ja tapahtumaa varjostivat paikoitellen rankasta vesisateesta johtuvat tekniset ongelmat, mutta palaute oli edelleen pääosin positiivista, ja paikalla vallitsi hyvä tunnelma edellisvuoden tapaan. Rokateissa roiskuu ja tapahtuman jälkeen pestiinkin jälkipyykkeitä sateiden aiheuttaman maaperän pehmenemisen ja paikalle valuneen väkimmään yhteisvaikutusten takia aina paikallislehden yleisöosastokirjoituksia myöten, mutta eri tahojen kanssa päästiin yhteisymmärrykseen ja erimielisyydet saatiin sovittua.

Seuraavan talven aikana hiottiin taas sotasuunnitelmaa seuraavaksi kesäksi ja keväällä otettiin myös ensimmäistä kertaa työharjoittelija Humanistisesta ammattikorkeakoulusta hoitamaan osaa Tuntuman järjestelyistä täysipäiväisesti, jotta saataisiin helpotettua järjestäjien taakkaa työlään harrastuksensa suhteen. Kevään ja alkukesän aikana tapahtui taas kaikenlaista kummellusta, mutta edellisvuosien tapaan niistä selvittiin kutakuinkin kunnialla ja 21.7.2006 Pähkinäniemessä rokattiin jo kolmannen kerran Tuntuman tahtiin. Kesä 2006 oli helteisin vuosiin ja niin ollen Tuntumassakin saatiin nauttia pilvettömästä taivaasta ja auringon paisteesta. Yleisöä oli edellisvuosien tapaan yli 400. Tällä kertaa paremmin hoidettujen järjestelyjen ja yhteistyön tuloksena edellisvuotisesta jälkipyykistä ei ollut tietoaakaan.

Kesällä 2007 tapahtuma muuttui "oikeaksi festivaaliksi". Muutoksena aikaisempiin vuosiin nähden tapahtuma oli kaksipäiväinen ensimmäistä kertaa. Festivaalialuetta laajennettiin hieman, ja tapahtumassa oli 32 esiintyjää kolmella eri lavalla. Lisäksi tapahtumassa oli A-oikeudet. Uutuutena järjestettiin myös lauantaina ennen varsinaisen festivaalipäivän alkua lapsille ja lapsiperheille suunnattu Lasten Tuntuma. Tämän kautta festivaalialue aukesi myös vanhemmille, jotka pääsivät näkemään ja kokemaan toimintaa. Tämä viimeistään karisti ennakkoluulot "liikaisten hippien puuhastelusta". Festivaalialueella oli koko viikonlopun ajan tekeillä jättimäinen graffitiseinä, jota koristelivat asiansa osaavat graffiti-artistit. Seinä pystytettiin Soundsystem-puolelle, jossa taideteosten edistymistä pystyi seuraamaan samalla hyvää musiikkia kuunnellen. Graffiti on maalaus tai kirjoitus joka tehdään nykyaikana joko tussilla tai spraymaalilla. Suomessa graffitit ovat laittomia, koska ne tehdään yleensä julkiselle paikalle ilman lupaa. Suomessa on vankka ja nouseva

graffitikulttuuri ja tämä pääsi esille Tuntuma Indiefestivaaleilla varta vasten rakennetun seinän kautta. Vielä tänäkin päivänä paloja tuosta graffitiseinästä voi löytää nykytaidemuseo Kiasman lähetyviltä. Soundsystem tarkoittaa levyjen soittoon pohjautuvaa musiikkiesitystä, jossa voi olla yksi tai useampia DJ:tä yhtä aikaa. Tapahtuma tavoitti noin 800 kävijää.

Kesällä 2008 järjestettiin kautta aikain laajin Tuntuma Indiefestivaali Virkkalan Pähkinäniemessä 18. –19.7. Festivaali kokosi yhteen noin 1200 kävijää ja vapaaehtoisia oli noin 80 joista 20 oli yhdistyksen aktiivitoimijoita, joilla oli omat vastualueet. Kuuluin tähän ydinaktiivien ryhmään ja olin vastuussa festivaalin rakentamisesta. Kesällä –08 Tuntuma oli Suomen halvin kaksipäiväinen festivaali ja epävirallisten mittareiden mukaan myös rauhallisin. Kahden päivän aikana raportoitiin vain kaksi järjestyshäiriötä, joista toinen oli varkaus joka tapahtui festivaalialueen ulkopuolella. Järjestäjät saivat festivaalista kaikkien medioiden kautta vain yhden negatiivisen palautteen, toki täytyy muistaa, että se ei ole koko totuus, mutta yleiskuva niin järjestäjille kuin kävijöillekin jäi äärimmäisen positiiviseksi.

5.3 Tuntuma Indiefestivaalin rekrytointi

Tapahtuma oli jaettu vastuualueisiin, joihin kuuluivat hallinto (lupa-asiat, budjetti, aikataulu), bändit, lipunmyynti, viestintä ja markkinointi, turvallisuus ja järjestyksenvalvonta, logistiikka, tekniikka, siisteys ja vesi, rakentaminen, majoitus ja sponsorit, maisemointi, ensiapu, catering ja rekrytointi.

Käytännössä jokaisen vastualueen vastaava rekrytoi omat vapaaehtoisensa parhaalla katsomallaan tavalla lähipiiristä ja vastuurekrytoija hoiti vapaaehtoiset järjestyksen valvontaan. Rekrytoidessa aloin käymään läpi listaani ystävistä ja tutuista, joiden tiesin pitävän talkootyöstä ja siihen liittyvästä ilmapiiristä. Tällä kertaa sain itse olla se, joka loi ilmapiirin viimeisen päälle enkä luvannut turhaa, kun sanoin, että tunnelma on varmasti rento.

Rakennustyöt aloitettiin hyvissä ajoin, jotta kiirettä ei tarvinnut pitää. Aloittaessa meitä oli viisi työntekijää, mutta väki lisääntyi loppua kohden ja ryhmään oli helppo tulla mukaan. Ihannetilanne olisi ollut että kaikki rakennusmiehet olisivat olleet

paikalla ensimmäisestä päivästä asti, koska alusta asti mukana olleiden kanssa kehittyi hyvät käytänteet ja työnjaot. Olikin välillä hieman haasteellista jakaa tehtäviä ja tunnistaa henkilökemioita, varsinkin kun työmaalle tultiin ja lähdettiin ilman sovittuja työaikoja. Ydinporukka kuitenkin veti yhtä, huolimatta ”lentävistä vapaaehtoisista”, jotka tulivat ja menivät. Tässäkin oli hieman vikaa organisoinnissa ja vastuunjaossa, mutta se ei merkittävästi haitannut sen kummemmin rakennusjärjestelyjä kuin ryhmähenkeäkään. Havaintona oli, että ihmisiä on vaikea sitouttaa etukäteen vapaaehtoistoimintaan työmaalle, mutta kun he saapuvat kukin ajallaan niin motivaatiota tekemiseen riittää. Tärkeää olisi saada pieni ryhmä alussa sitoutettua ja sen jälkeen ottaa ”lisää käsiä” toimintaan tarpeen mukaan. Aikaisempien vuosien kokemuksella voin sanoa, että jo kahdeksan motivoitunutta tekijää pystyttää festivaalin, jos muut osa-alueet kuten esim. logistiikka toimii. Rakennusbudjettia on myös saatu joka vuosi hieman alaspäin käytänteiden tullessa tutuksi. Tällä hetkellä budjetti on puolet alkuperäisestä.

Järjestyksenvalvojien puute on joka vuosi toistuva ongelma, koska lainsäädäntö nykyään vaatii, että jokaisella järjestyksenvalvojalla on järjestyksenvalvojakortti. Ennen riitti, että jokaista kymmentä järjestyksenvalvojaa kohti on yksi kortillinen. Koulutus ja kortti on erittäin kallis hankkia, mutta Lohjan nuorisotoimi avusti järjestämällä kurssin omille nuorisotyöntekijöilleen, jonne myös yhdistyksen jäsenillä oli mahdollisuus osallistua. Maksettavaa jäi pelkästään kortin aiheuttamat kustannukset. Siltikin järjestyksenvalvojista on aina pulaa, koska heitä tarvitaan molemmille päiville, joten heitä ei voi palkita festivaalilipulla.

Vuonna 2008 tapahtuma oli paisunut jo niin suureksi, että lähes jokainen ydinaktiivi ja vastuualueen haltija joutui toimimaan omien askareittensa lisäksi järjestyksenvalvojana. Tämä on suuri haaste rekrytoijalle ja edelleen kysymys vailla vastausta. Toimintaa tulee kehittää vuonna 2010 siihen suuntaan, että saadaan palautetta erikseen tietyn ryhmän vapaaehtoisilta, jotta voidaan entistä tehokkaammin parantaa vapaaehtoisten ympäristöä ja vastata heidän tarpeisiinsa, kuitenkin lisäkustannuksia tuottamatta.

5.4 Kohderyhmä

Jokainen on tervetullut Alakulttuuri Noste ry:n ja Gusanos ry:n toimintaan omalla panoksellaan ja vastuuta annetaan niille, jotka sitä ovat valmiita ottamaan.

Vastuutehtävissä toimii yleensä pitkään mukana ollut henkilö, jolla on muitten jäsenten tuki ja luottamus takanaan, mutta vastuuta voi saada myös aikaisessa vaiheessa, jos kyseessä on luotettavan oloinen henkilö, jonka useammat yhdistyksestä tuntevat. Episodisia vapaaehtoisia koitettiin rekrytoida mahdollisimman paljon juuri Lohjan alueelta. Tiedostusta tehtiin nuorisotaloilla, jossa oli töissä yhdistyksen jäseniä. Tuntuma festivaalin katsottiin olevan hyvä tapa saada mukaan uusia nuoria, joilla ei muuten ollut mitään harrastusta tai ajanviettomahdollisuutta Lohjalla. Vapaaehtoiset koostuivat 15-29 –vuotiaista nuorista. Sukupuolijakaumassa ei ollut merkittävää eroa.

6 TUTKIMUS

6.1 Tutkimusaineisto

Aineisto koostuu vuonna 2007 ja 2008 järjestetyn musiikkifestivaali Tuntuman vapaaehtoisten palautteesta, jota kerättiin haastatteluna sähköpostitse tapahtuman jälkeen, jolloin asiat ovat vielä vastaajan tuoreessa muistissa. Vastauksia ei alun perin kerätty tätä tutkimusta varten mutta ne palvelevat tämän tutkimuksen tarkoitusta ja siksi katsoin sopivaksi käyttää niitä tässä tutkimuksessa.

Vastauksia on neljäkymmentä kappaletta ja niitä on kahdelta peräkkäiseltä vuodelta. Vastaajat ovat vain osittain samoja koska vapaaehtoisten vaihtuvuus kyseisenluontoisissa tapahtumissa on luonnollisesti suuri.

Vastaajat ovat iältään 15-29-vuotiaita ja osa heistä toimii yhdistyksessä aktiivisesti, osa taas on puhtaasti episodisia vapaaehtoisia. Vastaajien ikää ei kysytty, mutta projektijohdon sisällä sovittiin vapaaehtoisen alaikärajaksi 15 vuotta. Kaikki vastaajat luokiteltiin nuoriksi ja nuori on luokiteltu Suomen lainsäädännössä 15-29-vuotiaaksi henkilöksi.

6.2 Tutkimuksen suorittaminen

Aluksi luin kaikki vastaukset läpi, jonka jälkeen huomasin, että motiivit jakautuvat huomattavasti fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten tekijöiden välillä. Vastauksista nousi toistuvasti esille motivaatioon vaikuttavia tekijöitä, jotka jaoin materiaalisiin ja immateriaalisiin motivaattoreihin. Immateriaaliset motivaatiotekijät eivät ole rahassa mitattavia ja niihin kuuluvat mielekäs sosiaalinen ympäristö, yhteenkuuluvuuden tunne, sosiaalinen kanssakäyminen ja tärkeyden tunne, joka tässä yhteydessä tarkoittaa vastaajan tunnetta toimintansa tärkeydestä omalle elinympäristölleen.

”Luonnollisesti kiinnostus vapaaehtoistoiminnan kohteeseen, mun tapauksessa kiinnostus keikkojen/festivaalien järkkäämiseen. Vapaaehtoistoiminta ei ole minulle itseisarvo vaan kanava tehdä juttuja mistä tykkää. Mahdollisuus tutustua uusiin tyyppeihin ja mahdollisuus

viettää aikaa ystävien kanssa vaikuttivat minun osallistumiseeni vapaaehtoistoimintaan. Kavereiden kanssa voi toki viettää aikaa vain kaupungillakin, mutta vapaaehtoistoiminta tuo hengailuun sisältöä"

Materiaalisia motivaattoreita voidaan mitata rahassa ja niihin lukeutuivat ilmainen festivaalilippu, Tuntuma-paita, ruokailu, majoitus ja tapahtumaan tutustuminen, jolla tässä tarkoitetaan sitä, kuinka useat uudet vapaaehtoiset tulevat tutustumaan uuteen tapahtumaan vapaaehtoistyön kautta. Näin he eivät ota taloudellista riskiä vaan tulevat toiseksi päiväksi töihin ja toisen viettävät vapaalla. He ikään kuin maistavat tapahtuman näin ilmaiseksi ja jos se on mielekäs, he tulevat seuraavana vuonna pelkästään asiakkaiksi. On myös käynyt niin, että vapaaehtoistyön ympäristö on ollut niin mielekäs että on tultu pelkästään sen vuoksi seuraavana vuonna festivaaleille vapaaehtoiseksi.

Koska Tuntuma Indiefestivaalin palautekyselyä ei ole tehty tätä tutkimusta varten valitsin kysymyslomakkeista sopivimmat kysymykset, jotka auttavat saamaan vastauksen siihen mitkä ovat motivaatioon vaikuttavia tekijöitä. Valitsin seuraavat kohdat lomakkeesta 1. (liite 1.) 7. *"Miksi olet vapaaehtoistoiminnassa mukana?"* 8. *"Muita terveisiä järjestäjille?"*

Toisesta kyselylomakkeesta (liite 2.) valitsin seuraavat kohdat 4. *"Tunnetko tehneesi töitä/kantaneesi vastuuta liikaa, sopivasti vai liian vähän? Miksi?"*, 7. *"Yleisesti ottaen, mitä voisi parantaa/kehittää? Mikä meni pieleen? Negatiiviset asiat"*, 9. *"Aiotko olla mukana festivaalin järjestämisessä myös ensi vuonna?"*

Liitteessä 2, kohdat 8. ja 10. ovat samoja kysymyksiä kuin liitteestä 1 valitut kysymykset joten valitsin myös ne. Näiden kysymysten vastausten kautta ilmentyi motivaatioon vaikuttavia tekijöitä, jotka jaoin luonteeltaan kahteen erilliseen ryhmään, materiaalisiin ja immateriaalisiin.

6.3 Tutkimustulokset

Yksittäisiä kysymyksiä ei tässä tapauksessa ole järkevää tutkimuksen kannalta erotella, koska vastauksia täytyy tulkita useampaa kysymystä pohtien, joten jaottelin vastaukset materiaalisen motivaattorin ja immateriaalisen motivaattorin mukaan.

6.3.1 Materiaaliset motivaattorit

Vastauksista nousi odotetusti esiin yleisimpänä ilmainen festivaalilippu. Se on usein musiikkitapahtumassa suurin motivaattori nuorelle vapaaehtoiselle taloudellisen tilanteen vuoksi. Myös itse olen sillä motiivilla tehnyt vapaaehtoistyötä ensimmäisillä kerroilla. Materiaaliset motivaattorit saivat lukumääriltään seuraavia vastauksia:

Ilmainen festivaalilippu 26/40 = 65%

Tuntuma-paita 16/40 = 40%

Ruoka 14/40 = 37,5%

Majoitus 8/40 = 20%

Festivaaliin tutustuminen 12/40 = 30%

Tärkeimmäksi materiaaliseksi motivaattoriksi nousi siis festivaalilippu, joka oli myös motivaattoreista rahallisesti arvokkain ja samalla helpoin järjestäjän kannalta. Juuri tämä tekijä edesauttaa saamaan nuoria kesän festivaaleille töihin. Se ei kuluta järjestäjän resursseja, mutta on arvokas asia vapaaehtoiselle.

”Ilmaisen festarilipun takia tietysti! En ole ennen Tuntumassa käynyt, ja vaparina olemalla sinne pääsee ilmaiseksi tutustumaan. Ensi vuonna sitten otetaan rennosti ja ostetaan se lippu ☺”

Vapaaehtoistyön avulla saadaan pidettyä lippujen hinnat suht. alhaisina ja muutenkin luotua festareille persoonallisuutta. Talkoo meininki!”

6.3.2 Immateriaaliset motivaatiotekijät

Immateriaalisista motivaattoreista nousi esiin tärkeyden tunne ja sosiaalinen kanssakäyminen. Tärkeyden tunne tarkoitti tässä tutkimuksessa sitä, että vastaaja kokee olevansa tärkeä toimija oman ympäristön kannalta ja hän omalta osaltaan parantaa ympäristön ilmettä ja kokee tekevänsä tärkeää työtä. Sosiaalinen kanssakäyminen oli myös koettu erittäin tärkeäksi. Yhteisen, tärkeäksi koetun asian

puolesta työskenteleminen luo yhteishenkeä ja näin sosiaalinen ympäristö on otollinen mielekkäälle kanssakäymiselle. Jollekin tärkein motivaatio on arvopohjassa, jollekin taas sosiaalisen kanssakäymisen kautta kavereissa mutta yleisimmäksi vastauksesi nousi tärkeyden tunne, joka on sidoksissa arvoihin mutta ennen kaikkea tarkoitukseen elämässä. Vastaja kokee, että on hän on tarpeellinen ja tärkeä osa toimivaa kansalaissektoria. Parhaana immateriaalisena motivaattorina toimi siis lukujen valossa tunne tärkeydestä. Tulee kuitenkin muistaa että kyseessä on abstrakti arvo joka on suhteessa muihin mitattuihin immateriaalisiin motivaattoreihin. Immateriaaliset motivaattorit saivat lukumääriltään seuraavia vastauksia:

Mielekäs sosiaalinen ympäristö 22/40 = 55%

Yhteenkuuluvuuden tunne 14/40 = 37,5%

Sosiaalinen kanssakäyminen 30/40 = 75%

Tärkeyden tunne 32/40 = 80% vastanneista.

"Ei tunnu työltä, mukavaa tekemistä josta on yleistä hyötyä"

"Koska on kiva työskennellä mukavassa ja aktiivisessa porukassa"

"Se on ehkä sellanen eräänlainen elämäntapa, kun sitä on lapsesta asti tehnyt, niin sitä vaan tulee tehtyä yhdistyksissä jotka on itseä lähellä"

Vastauksista näkyy, että vapaaehtoistyötä ei koeta työksi, vaan hyödylliseksi ajanvietteeksi, joka antaa samalla mahdollisuuden toimia mielekkäässä ympäristössä jossa jaetaan samoja arvoja. Eräälle vastaajalle vapaaehtoisuus on tullut jo kasvatuksessa ja hän näkee sen elämäntapana ja paikkana jossa voi toteuttaa omia arvojaan

6.4 Tutkimuksen luotettavuus

Vapaaehtoisten palautteesta koskien Tuntuma Indiefestivaaleja vuosina 2007 ja 2008 lähdin etsimään yleistekijöitä, joiden perusteella vapaaehtoinen tuli mukaan toimintaan. Tutkimuksessa selvitetään, mikä oli ensisijainen syy mukaan tuloon ja mikä oli ensisijainen puute vastaajan mielestä. Vastajat ovat 15-29-vuotiaita ja osa heistä on toiminut yhdistyksessä aiemminkin. Vastaukset ovat anonyymejä eikä niistä käy ilmi ikä- tai sukupuolijakaumaa.

Oman kokemuksen perusteella uskon, että ensi kertaa mukana olleilla vapaaehtoisilla motivaattorit olivat materiaalisia ja pidempään toiminnassa vaikuttaneet perustivat mukana olonsa immateriaalisiin arvoihin. Henkilökohtaisesti yhdistystoiminta on kehittänyt arvomaailmani ja motivaattorit ovat muuttuneet ajoista, jolloin olin ensimmäisiä kertoja mukana vapaaehtoistoiminnassa. Alussa oli tärkeää saada jotain, joka vastaa palkkaa, eli jokin rahallisesti arvokas korvaus. Nykyään motivaattorina on immateriaalisia arvoja kuten sosiaalisuus ja mielekäs tekeminen ja arvopohjan toteuttaminen. Tämä kertoo siitä, että arvot ja asenteet ovat muuttuneet ja koen että tähän on osaltaan vaikuttanut toiminta eri yhdistyksissä. Vastauksia kertyi yhteensä 40 kappaletta ja ne ovat kahdelta peräkkäiseltä vuodelta. Vuosittain toistuvat vastaukset lisäävät kyselyn luotettavuutta, koska vastaajat ovat vaihtuneet osittain vuoden aikana, mutta silti voidaan lukea samankaltaisia vastauksia palautteesta. Tämä auttaa osaltaan parantamaan yhdistyksen vapaaehtoiisiin suuntautuvaa toimintaa jatkossa.

6.5 Tutkimustulosten pohdinta

Tutkimuksesta käy ilmi että pääasialliset motivaatiotekijät ovat ilmainen pääsy festivaaleille ja mielekäs sosiaalinen ympäristö. Festivaaleilla mukana olleena voin omasta kokemuksesta voin sanoa, että episodiset vapaaehtoiset ovat niitä, jotka tuleva mukaan usein päästäkseen ilmaiseksi uusille festivaaleille.

He ikään kuin koemaistavat tapahtuman ja monesti käykin niin, että mukana olleet vapaaehtoiset ostavat seuraavana vuonna lipun kun ovat todennet tapahtuman mielekkääksi. Vapaaehtoisuus voi siis olla usein eräänlaista turvallista tutustumista uuteen ympäristöön. Taustalla vaikuttaa myös usein taloudellinen tekijä; ei haluta ostaa festivaali lippua, koska ei tiedetä tapahtumasta ja sen laadusta mitään.

Toinen pääasiallinen motivaatiotekijä on mielekäs sosiaalinen ympäristö, joka pitää sisällään vastaajat jotka ovat suoraan, tai välillisesti mukana yhdistyksen toiminnassa. Tähän kuuluvat ydinaktiivit ja heidän ystävänsä, sekä välillisesti kaverin kaverit. Siis kaikki, jotka jollakin tavalla tuntevat toisensa. Tämä piiriin ulkopuolelta tulevat vapaaehtoiset ovat siis niitä, joiden motiivit painottuvat enemmän materiaalisiin arvoihin kun taas aktiivit ja heidän ystäväpiirinsä on mukana enemmän

sosiaalisten motiivien vuoksi. Pienen, intensiivisen tapahtuman myötä nämä kaksi kuitenkin sulautuvat yhteen ja ponnistelevat yhteisen päämäärän vuoksi, eli tarkoituksenaan järjestää mahdollisimman viihtyisä tapahtuma. Motivaatioon negatiivisesti vaikuttavat tekijät ovat yleisesti materiaalin puutteet, koska vapaaehtoisia on useasti enemmän kuin on laskettu. Myös organisoinnin puute vaikuttaa negatiivisesti, jos vapaaehtoiselle ei ole selviä ohjeita tehtävästään voi hän turhautua ja kokea itsensä riittämättömäksi tai osaamattomaksi. Yleensä vielä tällankaltaiset tilanteet ovat kiireen sävyttämiä yksittäinen vapaaehtoinen voi jäädä huomaamatta. Tämä tyytymättömyys tarttuu usein hyvin äkkiä ja on hoidettavissa vain asiallisella kohtelulla ja paremmalla tehtävien jaolla.

7. LOPPUPOHDINTA

Aihe oli mielenkiintoinen ja kuten johdannossa totesin, kytynyt jo hetken kirjoittajan päässä. Alun perin oli tarkoitus tutkia laajemmin vapaaehtoistyön motiiveja mutta kirjallisuuteen tutustuttuani huomasin, että aihetta tulee vielä rajata. Tietopohjan luomisvaihe oli hyvin opettava ja avartava. Tämän tutkimuksen tuloksia tullaan käyttämään Tuntuma 2010 tapahtumassa ja sen suunnittelussa. Järjestäjien sisäpiiri on kokenut suurta vaihdosta, joten vanhojen toimintatapojen kertaaminen tulee olemaan tarpeen. Myös edellisten festivaalien palaute tämän tehtävän muodossa tullaan esittelemään kokouksessa, jossa jaetaan lopulliset vastualueet. Huomiota tullaan luonnollisesti kiinnittämään negatiivisesti motivaatioon vaikuttaviin tekijöihin ja ne pyritään tänä vuonna minimoimaan. Myös vapaaehtoistyöntekijärinki on kokenut muutosta ja uusia nuoria on rekrytoitu mukaan toimintaan. Heidän suhteen tulee olla järjestelmällisempi kuin viime kerralla, mutta silti on tärkeää säilyttää ihmissläheinen ja lämmin sävy sekä muistaa yhdistyksen perusarvot. Tämä tutkimus esitetään uusille toimijoilla heti seuraavassa kokouksessa, olen myös itse paikalla, joten tulen saamaan suoraa palautetta opinnäytteestäni.

LÄHTEET

- Alapuro, Risto & Liikanen, Ilkka & Smeds, Kerstin & Stenius, Henrik (toim.) 1987. *Kansa Liikkeessä*. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Freud, Sigmund 1993. Johdatus narsismiin ja muita esseitä. Suomentanut Mirja Rutanen. Love Kirjat, Helsinki 1993.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. *Tutkimushaastattelu : teemahaastattelun teoria ja käytäntö* Helsinki: Yliopistopaino
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2003. *Tutki ja kirjoita*. Tampere: Tammer- Paino Oy.
- Inkiläinen, Noomi & Tampio, Marika 2005. *Kuuluuko kriisinuoren ääni turvakoti-prosessissa*. Tutkimus turvakoti prosessista. Humak Lohja. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kniivilä, Sonja & Lindblom-Ylänne, Sari & Mäntynen, Anne 2007. Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Helsinki: WSOY.
- KOOKAS.fi artikkelit > yrittäjyys > johtaminen ja henkilöstö.
<http://www.kookas.fi/articles/read/253>
- Maehr, Martin. L. Meaning and Motivation: Toward a Theory of Personal Investment. Teoksessa R. Ames & C. Ames (toim.) 1984. *Research on Motivation in Education, Vol 1* New York: Academic Press, 115-144.
- Maehr, Martin L. & Meyer, Heather 1997 Understanding Motivation and Schooling: *Where We've Been, Where We Are, and Where We Need to Go*. *Educational Psychology Review* 9 (4), 371-409.
- Markkola, Pirjo 1994 *Työläiskodin synty. Tamperelaiset työläisperheet ja yhteiskunnallinen kysymys 1870-luvulta 1910-luvulle*. Helsinki: Suomen historiallinen seura.
- Maturana H.R. & Varela F.J. "The Tree of Knowledge – The Biological Roots of Human Understanding" Shambhala Boston & London 1998, 171, 193 ja 206–207
- Nerelli, Eero (toim.) 1987. *Toiminnan ilo – kirja vapaaehtoiselle*. Sosiaaliturvan keskusliitto ry, Nuorisotyön keskus ry.
- Saarela P. Nuorisobarometri 2001. Julkaisuja 21. Tutkimuksia. Nuorisoasiain neuvottelukunta Nuora, Helsinki.
- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) 2005. *Vapaaehtoistoiminta Anti, Arvot ja Osallisuus* Vastapaino 2005.
- Pervin, L.A 2003. *The science of personality*, 104-142
- Topelius, Zacharias 1892, *Naisia vaivaishoitoon. Koti ja yhteiskunta* (4), 39-41.
- Vilkkä, Hanna 2005. *Tutki ja kehitä*. Helsinki: Tammi.
- Waltari, Mika 1982. *Appelsiinin Siemen*. WSOY 1982

Pessi Anne Birgitta & Saari Juho 2008. *Hyvä tahto - auttamisen asenteet ja rakenteet Suomessa*. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.

Möttönen, Sakari & Niemelä, Jorma 2005. *Kunta ja kolmas sektori - Yhteistyön uudet muodot*. Helsinki PS-Kustannus 2005.

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake 2007

Hyvä vapaaehtoinen,

Tuntuma 2007 on nyt takana. Paikalla oli yhteensä hieman alle 800 kävijää, joten 1000 kävijän tavoite jäi vielä saavuttamatta. Tarkoituksenamme on kuitenkin jatkaa festivaalin pitkää perinnettä parantamalla sitä vuosi vuodelta. Ainoa keino, jolla voimme kuitenkin kehittyä kunnolla on keräämällä palautetta ja oppimalla virheistä, siksi toivoisimmekin, että vastaat tähän kyseiseen lomakkeeseen ajan kanssa, mutta kuitenkin riittävän pian.

Kiitos työpanoksestasi ja lämmintä loppukesää!

terveisin

Lauri Mylläri / Tuntuma ry

1. Tehtäväsi festivaalin aikana, sitä ennen tai jälkeen?
2. Tunnetko tehneesi töitä liikaa, sopivasti vai liian vähän? Miksi?
3. Mikä oli hyvää?
4. Yleisesti ottaen, mitä voisi parantaa/ kehittää?
5. Mikä olisi sopiva lipun hinta? Päivä? Viikonloppu?
6. Mielenpitesii Tuntuman internet- sivuista (www.tuntuma.fi) ?
7. Miksi olet vapaaehtoistoiminnassa mukana? (Max. parin rivin vastauksia)
8. Muita terveisiä järjestäjille?

Liite 2. Kyselylomake 2008

Tuntuma indiefestivaali palaute- /kyselylomake
25.08.08

Hyvä vapaaehtoinen,

Tuntuma 2008 on nyt takana. Paikalla oli yhteensä noin 1200 festivaalivierasta, joten tavoite täyttyi siltä osin. Tarkoituksenamme on jatkaa festivaalin viisivuotista perinnettä parantamalla sitä vuosi vuodelta. Ainoa keino, jolla voimme kuitenkin kehittyä kunnolla on keräämällä palautetta ja oppimalla virheistä, siksi toivoisimmekin, että vastaat tähän kyseiseen lomakkeeseen ajan kanssa ja ajatuksella. Kaikki palautteet kerätään yhteen, ja yksittäisten palautteiden sisältöön ei ennen sitä kiinnitetä huomiota, eli palautteen antaminen tapahtuu anonymisti. Lähetä tämä lomake täytettynä paluupostina osoitteeseen olavi.turpeinen@gmail.com kiitos!

terveisin Olavi Turpeinen, Tuntuma ry

1. Oletko ollut yhdistyksen toiminnassa mukana aikaisemmin? Miten?
2. Miten koet tämän vuoden fesivaalin onnistuneen aikaisempiin vuosiin verrattuna? Mikä onnistui paremmin/huonommin?
3. Tehtäväsi/vastuualueesi festivaalin **aikana, sitä ennen tai jälkeen?**
4. Tunnetko tehneesi töitä/kantaneesi vastuuta liikaa, sopivasti vai liian vähän? Miksi?
5. Kuinka koet onnistunnesi omalla vastuu-alueellasi?
6. Mikä mielestäsi onnistui festivaalin järjestämisessä erityisesti? Positiiviset asiat.
7. Yleisesti ottaen, mitä voisi parantaa/ kehittää? Mikä meni pieleen? Negatiiviset asiat.
8. Miksi olet vapaaehtoistoiminnassa mukana?
9. Aiotko olla mukana festivaalin järjestämisessä myös ensi vuonna?
10. Muita terveisiä järjestäjille.

Kiitos työpanoksestasi ja lämmintä alkusyksyä!